

EXPUNERE DE MOTIVE

"E un cerc vicios, cu zale largi prin care netrebnicii se strecoară fără să plătească. Ajunsă la capătul puterilor, femeia bătută își face curaj și cheamă Poliția. Agresorul e amendat pentru tulburarea liniștii publice, dar blânda instanță îl scapă doar cu avertisment.

Dacă femeia a fost snopită în bătaie și procurorul îl trimite pe făptuitor în judecată, blânda instanță socoate, cu clemență, că el nu merită decât condamnarea cu suspendare. În România, doar cei care-și bagă nevestele-n mormânt fac închisoare..." (Jurnalul Național)

În practică, reglementările Codului Penal sunt mult prea indulgente pentru femeile care cad victime ale violenței intrafamiliale, majoritatea agresorilor rămânând nepedepsiți.

În conformitate cu statisticile oferite de Direcția Cazier Judiciar, Statistică și Evidență Operativă din cadrul Poliției Române, numai în perioada februarie – decembrie 2014 au fost **28.208 fapte penale sesizate**, din care **18.897 aveau ca obiect victime de sex feminin** (femei și copii).

Pentru aceeași perioadă de timp, fapte penale sesizate încadrate la art. 193/Cod Penal – Loviri și alte violențe, au fost **11.937 de sesizări** în care au fost declarate **9.260 de victime de sex feminin** (femei și copii).

În majoritate covârșitoare, aceste sesizări privind fapte penale grave la adresa siguranței și integrității vieții au rămas fără urmări legale.

De aceea, în fapt, în perioada ianuarie – decembrie 2014, conform statisticilor oferite de către Ministerul Justiției, au fost **276 de condamnări definitive** având ca obiect principal art. 193/Cod Penal și încă 21 de condamnări având ca obiect secundar prevederile aceluiași articol. Dintre aceștia, **258 de condamnați sunt de sex masculin**.

După cum se poate observa, pornind de la cele **11.937 de sesizări încadrate la art. 193/Cod Penal – Loviri și alte violențe în anul 2014**, au fost doar **276 de condamnări definitive**.

Acest fapt se datorează și retragerii plângerilor depuse de către victime. Acestea se afla sub amenințare, șantaj și renunță la exercitarea drepturilor legale pe care le au.

De obicei, victimele declarate în actul de sesizare inițial și-au retras plângerile de la poliție. Prevederile actuale ale Codului Penal reglementează implicarea statului din oficiu în condițiile în care victima din actul de sesizare a avut nevoie de ‘mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale’ ca urmare a acțiunii abuzive.

În fapt, realitatea cazurilor de violență în general și de violență împotriva femeilor în mod special, depășirea acestui număr minim de zile de îngrijiri medicale, se întâmplă foarte rar, astfel majoritatea plângerilor depuse rămân fără rezultat concret din cauza retragerii plângerilor de către victime.

Din jurisprudență și discuții avute cu experți din domeniul justiției, procuraturii și Poliției Române, capacitatea statului de a se putea sesiza din oficiu la un număr mai mic de zile de îngrijiri medicale la infracțiunile cu violență ar aduce o schimbare majoră în practica judiciară și viața a mii de persoane din România.

Trebuie precizat, de asemenea, ca majoritatea persoanelor care își retrag sesizările făcute către poliție, nu o fac pentru că infracțiunea nu a avut loc, ci o fac din frică, sub amenințare, trăind în teroare și aceste condiții fac ca diferența de cifre dintre numărul total al sesizărilor făcute și numărul condamnărilor definitive să se regăsească încadrate ulterior la infracțiuni mult mai grave, majoritatea victimelor ajungând la **abandon familial** de frica agresorului (**11.181 de sesizări**), **amenințare** (**2144 de fapte penale sesizate**) sau chiar victime ale infracțiunii de **omor și tentative de omor** (**166 de fapte penale sesizate**), .

În susținerea acestor afirmații, anexăm la prezenta solicitare datele statistice privitoare la perioada februarie – decembrie 2014 primite din partea Direcției Cazier Judiciar, Statistică și Evidență Operativă din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române. (*anexa*)

Noul Cod Penal a fost adoptat prin Legea nr. 286/2009, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările ulterioare, intrând în vigoare la data de 1 februarie 2014 și urmărind îndeplinirea următoarelor obiective majore:

- a) crearea unui cadru legislativ coerent în materie penală;
- b) simplificarea reglementărilor de drept penal substanțial, menită să faciliteze aplicarea lor unitară și cu celeritate în activitatea organelor judiciare;
- c) asigurarea satisfacerii exigențelor decurgând din principiile fundamentale ale dreptului penal, consacrate de Constituție și de pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte;
- d) transpunerea în cadrul legislativ penal național a reglementărilor adoptate la nivelul Uniunii Europene;
- e) armonizarea dreptului penal material român cu sistemele celorlalte state membre ale Uniunii Europene, ca o premisă a cooperării judiciare în materie penală, bazată pe recunoaștere și încredere reciprocă.

Capitolul al II-lea din Codul Penal este consacrat infracțiunilor contra integrității corporale sau sănătății. Prevederile relevante în această materie infracțiuni au suferit modificări, în sensul simplificării și regrupării infracțiunilor în conținutul a doar două articole – respectiv art. 193 și art. 194. Astfel cum este precizat în expunerea de motive a Legii nr. 286/2009, reglementarea este similară cu cea regăsită în art. 143 – 144 din Codul Penal portughez, art. 122 – 123 din Codul Penal elvețian, § 6 cap. 3 din Codul Penal suedez, §226 din Codul Penal german.

Criteriul esențial de distincție între cele două forme ale infracțiunii de violență este dat de natura urmărilor produse. Astfel, dacă fapta a produs doar suferințe fizice, aceasta se încadrează în ipoteza art. 193 alin. (1) din Codul Penal; dacă fapta a afectat sănătatea unei persoane sau a produs leziuni traumatice a căror gravitate este evaluată la cel mult 90 de zile, aceasta se încadrează în ipoteza art. 193 alin. (2) din Codul Penal; dacă fapta a avut o urmare mai gravă (*i.e.* infirmitate, un prejudiciu estetic grav și permanent, avortul, punerea în primejdie a vieții persoanei) ori a produs leziuni traumatice care au necesitat pentru vindecare mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale, aceasta se încadrează în ipoteza art. 194 din Codul Penal.

Cu privire la variantele agravate prevăzute de art. 193 alin. (2) și de art. 194 alin. (1) lit b) din Codul Penal, elementul material al infracțiunii constă în fapta de lovire sau alte violențe prin care se produc leziuni traumatice sau este afectată sănătatea unei persoane, având drept criteriu de gravitate numărul de zile de îngrijiri medicale necesar pentru vindecare [de până la 90 de zile – art. 193 alin. (2), respectiv de mai mult de 90 de zile – art. 194 alin. (1) lit b)].

Astfel cum este apreciat în literatura juridică de specialitate¹, prin ”îngrijiri medicale” se are în vedere supunerea victimei la un regim sau tratament adecvat în vederea vindecării, număr de zile ce se apreciază în mod direct, din punct de vedere medico-legal.

În cazul prevăzut de art. 193 alin. (2), acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea persoanei vătămate, pe când în cazul art. 194 alin. (1) lit b), acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu. Din perspectivă psiho-socială, s-a constatat faptul că în multe cazuri victimele infracțiunilor de lovire sau alte violențe nu depun/ își retrag plângerile penale introduse cu privire la aceste infracțiuni, dintr-un complex de motive (de exemplu: presiunea familială, lipsa de educație, starea de sănătate, situația economică, etc.), fapt ce nu înlătură pericolul concret al respectivelor fapte, pericolul social general și posibilitatea recurenței înfăptuirii acestui tip de infracțiuni.

Proiectul de act normativ propune reducerea numărului de zile de îngrijiri medicale avut în vedere de art. 193 alin. (2) și de art. 194 alin. (1) lit b) din Codul Penal actual de la 90 de zile la 30 de zile, în considerarea următoarelor argumente:

- a) frecvența, intensitatea și caracterul recurent al infracțiunilor de lovire și vătămare a integrității corporale sau a sănătății, cu efecte sociale și psihologice complexe și multivalente;
- b) atribuțiile legale (art. 74 din Codul Penal, art. 4 - 11, art. 349, art. 363 din Codul de Procedură Penală) și profesionale ale organelor penale și ale instanțelor judecătorești de analiză detaliată a fiecărui caz și de aplicare a pedepselor penale în funcție de gradul de pericol social și de datele concrete ale faptei;
- c) legislația penală a statelor² din care s-a inspirat versiunea actuală a art. 193 și art. 194 din Codul Penal Român nu cuprinde un criteriu de gravitate raportat la numărul de zile de îngrijiri medicale;
- d) legislația penală a altor state³, atât membre, cât și terțe Uniunii Europene, nu prevede un astfel de criteriu de gravitate în cazul infracțiunilor de vătămare a integrității corporale și a sănătății;

¹ De exemplu: V. Dobrinioiu, M.A. Hotca, M. Gorunescu, M. Dobrinioiu, I. Pașcu, I. Chiș, C. Păun, N. Neagu, M.C. Sinescu, *Noul Cod Penal Comentat, Vol. II, Partea Specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 44; V. Iftenie, A. Boroi, *Infracțiunile de lovire și vătămare a integrității corporale sau a sănătății*, Ed. Juridică, București, 2002, p. 107.

² Art. 143 - 144 din Codul Penal portughez, art. 122 - 123 din Codul Penal elvețian, § 6 cap. 3 din Codul Penal suedez, §226 din Codul Penal german

³ De exemplu: art. 122-11 din Codul Penal francez, art. 398 - 401 din Codul Penal belgian, art. 264 - 265 din Codul Penal canadian, art. 300 - 305 din Codul Penal olandez, art. 146 din Codul Penal ceh.

Răspunzând cerințelor de protecție socială și în rând cu reglementările penale din alte state, proiectul de act normativ urmărește flexibilizarea posibilității de adaptare a nevoilor de apărare socială în raport cu gravitatea concretă a fiecărei infracțiuni de lovire și vătămare a integrității corporale sau a sănătății, cât și cu pericolozitatea infractorului, pentru a asigura îndeplinirea funcțiilor și scopurilor pedepselor penale.

În vederea elaborării proiectului de act normativ, a fost consultată Asociația Necuvinte, persoană juridică fără scop patrimonial, implicată în prevenirea și combaterea violenței domestice.

**Față de cele de mai sus, înaintăm Parlamentului spre dezbatere și aprobare
Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal.**

Biró Rozalia-Ibolya,	<i>[Signature]</i>
Tătaru Nelu	<i>[Signature]</i>
Bădălău Nicolae,	<i>[Signature]</i>
Butnaru Florinel,	<i>[Signature]</i>
Hașotti Puiu,	<i>[Signature]</i>
Iovescu Ioan,	<i>[Signature]</i>
Lazăr Sorin Constantin,	<i>[Signature]</i>
Pavel Marian,	<i>[Signature]</i>
Tudor Chioariu,	<i>[Signature]</i>
Popa Nicolae Vlad	<i>[Signature]</i>
Popa Constantin	<i>[Signature]</i>
<i>SAGHIAN GHEORGHE</i>	

GABRIELA CRENI
GABRIELA FIREA
Ecaterina Andruscu
JIPA FLORINA RUXANDRA

FEDEROVICI DOINA-ELENA
Pop Gheorghe
BURDEA MARIAN
Stefanescu Elena
ONOPRE
Catalina PSD
deputat